

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Junius 27-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Közönséges leveleink ezeket szedték summásan össze a' Jun. 8-dikán kijött Monitörből: —

Tegnap (7-dikben) délután 4 órakor megjelent *Bonaparte* a' Képviselői kamarában, a' hol a' *Pairek* és Státustanátsosok is öszszegyülekezve valának. Az ő anyja *Madám Létizia*, és *Hortensia* (a' Hollandiai volt Királyné), egy jó izlés szerént feltzifráztatott kárpitos karban ültek. Az invalidus ház' ágyui durrogtak, a' melly alatt *Bonaparte* is megérkezett a' szalába. Előtte a' Státustanáts, *Lucian* és *Jósef* Princzek, a' Fő Cancellarius, és néhány Marschallok mentek. Minekutánna egy Titoknok a' két kamaráknak tagjaikat felolvasta, elébb a' nevezett Princzek, 's azután a' tagok is minnyájan letették a' birodalom' Constitútzioja eránt való engedelmességnek és a' Napoleonhoz való hűségnek hitét. Azután levette 's meg feltette *Bonaparte* a' kalapját, 's a' következő beszédet intézte a' gyűléshez: —

„Uraim *Pairek*' kamarája' tagjai! Uraim Képviselők' kamarája' tagjai! —

„Engem' a' környülállások és a' nép' bizodalma három hónapoktol fogva határ nélkül való hatalommal rubáztak-fel. Már most szívemnek legsürgetőbb kívánsága te-

lyesedik-bé; most én a' Constitútzio szerént való Monarchiát kezdem-el. —

„Az emberek igen tehetetlenek arra, hogy a' jövendőt bátorságossá tegyék; tsak a' törvényes intézetek állitják kemény láb-
ra a' nemzetek' sorsát. Frantzia országban szükséges a' Monarkhia azért, hogy a' népnek szabadságáért, függetlenségéért, és jusaiért kezeskedjék.

„A' mi Constitútzioink szélyelszórva vannak; egygyik legfőbb foglalatosságunk leszen, ezeket egy egészbe öszszeszedni, 's őket egy gondolatban egygyesíteni. Ez a' munka ajánlani fogja a' jelenlévő időszakaszt a' mi maradékainknak. —

„Buzgó ohajtásom Frantzia országot minden lehetséges szabadsággal való élésben szemlélni; *lehetséges szabadsággal* mondom, mivelhogy a' fejetlen szabadságnak mindenkor a' szabad akarat szerént való uralkodás a' következése. —

„A' Királyoknak rettenetes öszszetsatolódása fenyegeti függetlenségünket; az ő seregeik határaink felé nyomúlnak. —

„A' *Melpomene* nevü frégát a' közép-tengeren megtámadtatott, és egy 74 ágyus Ánglus Linea hajóval való véres verekedés után elfogattatott. Vér folyt-ki békességnek idejében! —

„Ellenségeink a' mi belső czivodásainkhoz tartanak számot; a' hazafiak között való hadakozást elésztk és táplálják; ösz-

sze sereglések történtek; *Gentel* olyan öszszetsatolódás áll most fenn, a' milyen volt 1792-ben *Koblentzel*. Törvényhozói eszközökre van szükségünk elmúlászthatatlannúl. Az Urak' hazafi szeretetére, bélátására, és személyemhez viseltető hajlandóságokra bízom minden, tartózkodás nélkül magamat. —

„A' nyomtatásbéli szabadság elváloszthatatlan része a' mi jelenvaló Constitútzióknak; azon semmi változtatást nem lehet tenni a' nélkül, hogy egész politikai systemánk ne illetessék: de tartóztató törvényekre is szükség van, kivált a' nemzetnek jelen lévő állapotjában. Az Urak' jó megfontolásába ajánlom ezt a' fontos tárgyat. —

„Az én Ministereim közleni fogják az urakkal a' mi körülállásainknak minémiségét. —

„A' mi finantziánk, ha a' jelen lévő körülállások mérték felett való költségeket nem kívánnának, kielégítő állapotban volnának. De még is elégséges lenne minden szükségünkre, ha a' felszámlálásban előforduló jövedelmeink mind bójónének az esztendőnek lefolyta alatt; az én finantziái Ministerem figyelmetessé teszi az urakat azon eszközökre, miként lehessen ezt a' czélt elérni. —

„Lehetséges dolog, hogy a' Fejedelmi kötelességek nem soká a' nemzet' fiainak vezérlésekre fognak engem' hívni, hogy vélek egygyütt tsatázzak a' hazáért; az armáda és én megtesszük kötelességünket. —

„*Pairek és Képviselek!* mútassatok példát a' népnek az egygyességben és bátorságban, és tökélljétek-el magatokat, mint a' régi világ' nagynépének Senatusa, arra, hogy készebbek lesztek meghalni inkább, mint-sem Frantzia országnak meggyaláztatásánál és megaláztatásánál tovább élni. A' haza' szent ügye győzedelmeskedni fog!“

A' *Paireknek* eltávozások után *Sibuet* nevü tag beszéllettelgelőbb a' Képvise-

selők kamarájában: — „Én, úgymond, azt kívánom, hogy ennekutánna a' mi jegyző könyvünkben közzülünk senkinek ne adattassék a' Képviselei nevezetnél egyéb titulus. A' visszaéléseknek béhozattatását, kiváltképpen kell kerülni az ülések' kezdetében. Ugy itélek, hogy azok, kiket ez a' jovallás illet, hozzá fogják magokat alkalmaztatni ahoz a' szempillantatnyi lemondáshoz, a' melly ahoz az áldozathozképpest, mellyet az ő nemes indúlatú őseik az 1789-dik esztendőben Aug. 4-dikének éjtzakáján tettek, igen tsekélység. Nékünk itt nem kell két Rendet, t. i. egy felől Princzeket, Grófokat, és Rittereket, másfelől pedig olyan embereket ülni szemlélnünk, a' kik ennekelőtte *harmadik Státusnak* nevezettek (*tiers-etat*). A' mi Elölülönk tsak első lehet a' hasonlók között (*primus inter pares*). Nékünk itt nem tsak azzal a' politikai szabadsággal hanem azzal az egyenlőséggel is élnünk kell, melly a' társasági állapotnak kedvességét egyedül teszi, 's az emberek között egygyességet és bizodalmat tsinál. Ezek az érzékenységek, mellyeket mindeneknek szívekben kifejtegetni illy szükséges, külömben megfojtódnának, 's az égygyik résznek önnön maga eránt való szeretete a' másik rész felsőbbségének minden tüneménye által megsértetődne. A' leggyülölségesebb kizorító jus az, melly a' nagyobb számnak, néhányak eránt való kedvezésből való megaláztatására ezéloz .... Én megmaradok annak kívánása mellett, hogy itt semmi egyéb nemesség meg ne esmertessék az érzékenységnek nemességén kívül.“ — Minthogy a' kamara még nem vala organizáltatva, tehát nem is vehette semmi végzés alá a' *Sibuet'* jovallását. —

„A' *Sibuet'* projektoma, így ír a' *Journal de l' Empire*, mellyet ő a' Képviselek kamarájában tett, felelevenítette az Indúlatokat. Továbbra halasztatott azért, mint-hogy még ekkor a' kamara organizáltatva nem lévén, idő előttvalónak lenni látszott;

de minden jó polgárok remélik, hogy a' Lyonban kiadatott Dekretom, melly által a' nemesség eltöröltetett, vegre hajtatik; azt egész Frantzia ország helybe hagyta. Ha azt kívánnyuk, hogy a' régi nemesek a' magok titulusokrol lemondjanak, az új nemeseknek is le kell azon megkülömköz-tető jeleikről mondani, a' mellyek tsak a' feudumi képzeletekre emlékeztetnek.“

Az elsőbb ülések között egygyikben ez a' környülállás fordult elő, hogy még akkor rendes Elölülője nem lévén a' Képviselő' kamarájának, *Branges* nevű tag, a' ki tsak provisoriai Elölülő volt, a' gyűlésben megjelenvén, jelentette, hogy ő *Napoleonhoz* menvén és jelentetvén neki, hogy Gróf *Lanjuinais* Elölülővé választatott volna, és kérdeztetvén, hogy nem volna-e ezen neveztetésre valami izenete a' Képviselői kamarához, neki így felelt légyen *Napoleon*: — Tsak a' szolgálatban le-jendő Kamarás úrhoz irjon más nap reggel; ettől kapni fogja a' további útasítást.“ — *Brangesnek* ezen jelentése zúgást okozott a' Képviselő' között — „Én úgy itélek, így szollalt-fel egygyik tag, hogy a' kamara' Napoleonnal való közléseinek egyene-sebb úton kell esni, 's hogy a' kamara' Elölülője Napoleonnak Kamarássával nem tehet hivatalyszerént való közösüléseket. Azt kívánom tehát, hogy a' mi provisoriai Elöl-ülőnk ne irjon ehez a' Kamarás úrhoz, hanem a' Kamara még ezen ülés alatt várja-el a' Napoleón válaszat. Ezt a' jovallást *Dumolard* és *Regnaud St. Jean d' Angely* is helybe hagyták, oly vélekedésben lévén mindazonáltal, hogy *Branges* úr gyanitha-tóképpen nem jól értette a' Napoleon sza-vait — *Regnaud-de-St-Jean-d'-Angely* azonban nem soká megjelenvén még ezen ülésben, jelentette, hogy Napoleon hely-behagyta légyen a' *Lanjuinais* Elölülővé lett választatását. — *Flangergues*, *Dupont*, az öreg *Lefayette*, és Generális *Grenier*, még ezen ülésben Vice-Elölülőkké nevez-tettek.

A' következett napi ülésben olyan ma-gyarázattal iparkodott *Boullay* nevű tag a' *Branges* és a' Napoleon Kamarássa között történt értetlenséget eligazítani, hogy *Branges* úr sokáig várokozván a' thüillera' udvarló szobájában, Napoleon e' képpen szollott volna hozzá: *Sajnálom, hogy ilyen sokáig várokoztatták az urat; nállam kellett volna az Urnak magát egy Kamarás által bejelentetni.*

Igen lármás volt a' Képviselő' ülése Jun. 8-dikán. *Bonapartéhoz* az ő beszéd-jére tétetendő válasz fordúlván elő, *Felix Lepelletier* így beszéllet: „A' Császárnak, mi-dőn a' haza' védelmeztetésének kormányo-zására útnak indul, bizonyossá kell tétet-tetni a' felől, hogy a' nemzetnek minden iparkodásai össze fogják tsatólni magokat az ő intézeteivel. Ha a' hizekedés egy Fejedelemnek, a' kit Frantzia ország sem nem hivott sem nem várt, *Ohajtott* nevet adott vezetékül, az igazság kívánnya, hogy Napoleonnak, a' ki majd tsak egyedül, minden egyéb segedelem nélkül, tsak a' bizodalom által, bennünket a' Bourbonok-tól réánk hozatott szolgaságtól megszaba-dított, a' hozzá intéztetendő irásban *Hirza szabadítójának* nevezete adattassék (Er-re sokan kiáltották: *à l'ordre du jour!*) Ez, úgy mond, a' legjobb felelet leszen a' Királyok' kabinetjeikből folyt rágalma-zásokra (ekkor még jobban kiáltották min-den felől: *à l'ordre du jour!*). — Har-madszor is kezdték sokak kiáltozni: *à l'Ordre du jour!*. — *Dupin* pedig így beszéllet: Reménlem, hogy ez a' kamara megoltalmazni fogja tudni magát azoknak a' hizekedéseknek rosz következéseiktől, mellyek az előbbeni törvényhozó gyűlése-ket oly sok tévelygésekre vezették. *A' nép nem azért küldött minket ide, hogy a' Csa-szárnak hizekedjünk*, hanem hogy neki jó tanátslásokkal és törvényes munkalódás-sal segittségére legyünk. Ha a' történetek-nek e'képpen eleikbe kapunk, mi módon fogjuk kimutatni tudni háladatosságunkat,

majd, minekutánna a' haza valósággal megmentetik? — *Felix Lepelletier* azonközben még is csak meg akart maradni a' maga jóvállása mellett: de végezetre tsakugyan nem lett semmi a' jóvállásából, mint-hogy még akkor sem volt organizáltatva a' gyűlés.

B é t s.

Hivatal szerént való Tudósítások Belgiumból.

A' fő hadiszállásról *Heidelberg* ából Jun. 20-dikán indúlt tudósítások, így adják elő a' hadakozás' elkezdődésének környülállásait: — „*Bonaparte* e'.h. 13-dikán (nem 8-dikán) *Párist* oda hagyván, útját azon ármádájához vette, mellyet a' *Belgiumi* határoknál állásba helyheztetett vala. Először a' *Prussus* Generális *Ziethen* serege támadtatott-meg, melyre a' volt bizattatva, hogy a' *Sambre* vizét tartsa szemmel, és ha felesleg való erő talál ellene nyomúlni, magát *Fleurushoz* vonnya vissza. Feldmarschal Hertzeg *Blücher* ehezképpest *Namurt* oda bagyta, oly célzással, hogy a' még elszéledve lévő seregeket *Sombref* mellett öszszegyűjtse, azon lévén, hogy az után vagy réá üssön az ellenségre, vagy pedig ötöt, ha a' környülállások úgy fogják kívánni, tartóztassa addíg, míg a' távolabb lévő *Prussus* seregeket is magához veheti. Egyszersmind F. M. Hertzeg *Wellington* is öszszegyűjtötte a' maga előlálló seregeit, 's az *Orániai* Princz alatt lévő seregek is állásba helyheztették magokat *Quatre-bras* mellett. —

„Jun. 16-dikán 3 óraker réá ütött a' *Frantzia* fő erő a' *Sombref* mellett már öszsze gyülekezve lévő három *Prussus* seregekre. A' Gen. *Bülow*' serege a' tartalék ártilleriával és lovassággal, az útaknak rossz-szasága miatt még nem érkezett vala meg. F. M. *Blücher* tehát azért, hogy fő erejének öszszegyűjtésére időt nyerhessen, az ellenségnek felesleg való erejét nem tekintvén, elfogadta az ütközetet. Kegyetlen verekedésre kerúlt a' dolog, melly az éjjelnek elkövetkezéséig tartott, az ellen-

ség semmi iparkodások által meg nem hátráltathatta a' vitéz *Prussus* seregeket. Mindazonáltal, hogy azon állásban, a' hol már a' több *Prussus* seregek egy előre öszszegyűlekeztek vala, egy fő ütközettel megkinálhassa F. Marschal *Blücher* az ellenséget, magát *Sombref* mellől *Wawreshez* vont. —

„Az alatt, míg három *Frantzia* seregek a' testörzőkkel egyetemben a' *Sombref* mellett való verekedésre fordítottak, Marschal *Ney*, más két seregekkel és egy lovas osztálllyal, mellyet Gen. *Kellermann* vezérlett, a' Marschal *Wellington* előljáró seregeire ütött. A' sokkal számosabb ellenségnek minden reájok való ütéseit visszaverték 6000 *Ánglus* gyalogok, kiknek segítségekre estve felé a' *Braunschweigi* Hertzeg' seregei is megérkezvén, ezeket ezen Hertzeg maga személyesen vezérlette az ellenségre 's egy golyobis által megölettetett. A' seregek ezen szánakozásra méltó történet miatt ugyan megrázkodtatván, de meg nem ijedvén, kettőztették iparkodássokat 's tökéletesen gyözedelmeskedtek. —

„Marschal Hertzeg *Wellington* 17-dikben reggel a' F. M. H. tzeg *Blücher* fordulásairól tudósittatván, *Watterloo* mellé rendelte állásba seregeit, 's ez nap' estve már mind a' két ármádák a' *Watterloói* és *Wawresi* vidékeken állottak öszsze tsatolódva, készek lévén ott egy közönséges ütközetnek elfogadására. — A' melly, hogy 18-ikban valósággal és a' Szövetségeseeknek fényes gyözedelmeskedésekkel véghez is ment légyen, bizonyítja az a' rendkívül való tudósítás, melly tegnap reggel *Bétsben* közönségessé tétetett, 's a' melynek foglalátja itt következik: — „

„*Heidelberg*a, Jun. 20-dik napján estvéli 6 óraker. — „Egy éppen most ide érkezett, *Brüsszelből* 19-dikben déli 12 óraker indúlt Kurir, egy nagy és határozó következésű gyözedelemről hozott hirt, mellyet az öszszetsatolódott Marschallok *Wellington* és *Blücher* Hertzegek, Junius' 18-dikán *Mont St. Jean* mellett nyer-

tek. Megesvén 18-dikra virradó éjjel az ő öszszetsatolódások, *H. Wellington*, *Mont St. Jeannál* (*Watterloo* mellett fél órányira előfelé) *H. Blücher* pedig *Wawresnél* várták a' megtámadtatást, a' melly 18-dikban déli egyedfél órakor kezdődött - el, rendkívül való hathatósággal, azon szárny ellen, mellyet a' *Britannus* vezér kormányozott. A' *Mont Saint Jean* nevű falunak elfoglaltatása végett tétetett leg vakmerőbb próbák, az ellenségnek igen nagy vesztesével visszaverették. Dél utáni 3 órakor, egy ellenséges tsapatnak, a' melly rohanás által akart próbát tenni ezen állás ellen, a' maga lovasságát botsátotta néki a' Hertzeg, 's azt vissza is verette. A' sok sebeseken és elesteken kívül, 3000 emberek és néhány sasok estek a' győzedelmesek kezire. Azonközben estveli 6 óráig folytak a' *Bonaparte*' nékimérgesedett támadásai, az ő vitézbátorsággal bíró bajnokja ellen. Ekkór nagy tüzességgel néki estek a' Prussusok a' Frantzia ármáda jobb szárnyának. F. M. Herteg *Blücher* oda célzott, hogy *Bonapartét Gemappétól* elvághassa: ez ellenben minden *massáit* szorossan öszsze seregeltette, oly célzással, hogy a' *Prussusokat* olyan állapotba helyheztesse, hogy magokat kelljen védelmezniek, 's hogy egyszersmind az öt óráig tartott verekedésnek célját *H. Wellington* ellen is elérhesse. A' *Britannus* vezér azonközben haszonra tudta fordítani ezt a' fontos következésű szempillantatot; nem várt hathatósággal előre nyomult; a' melly után nagy hirtelenséggel való ijedség futott - el minden felé a' Frantzia seregek között, a' melyből leirharatlan zavarodás és nem soká közönséges megfutamodás következett. — A' futók előtt *Maubeuge* felé nyíl-

va lévő égygyetlenegy bajos út, ágyukkal és munitziós szekerekkel bé fedve maradt; három száz ágyuk, 's *Bonaparténak* tábori bagázsija is, vétettek-el. A' Prussus ármáda, vezérjének tüzével kergette az ellenséget; a' *Wellington*' ármádája a' magaditsőséges vesztese után, tsak részzenként nyomúlhatott előfelé; ez *Monson* által vette útjat. Ez a' vitéz ármáda igen szomorodik *Gróf Urbridgének* a' Britanniai lovaság' vezérének terhes megsebesedésiért, és a' Fő Kvártélymesternek *Dalancaynek* el-esésiért. A' *Belgiumi* Koronaörökös Princz, F. M. Hertzeg *Wellingtonnak* néhány Adjutánsai, 's ezek között *Lord Somerset*, 's Generális *Vincent* és *Pozzó-di-Borgo*, a' Hertzeg mellett sebesítették-meg. —

Frantzia Generális *Bourmont* 15 -dikben öt más tisztekkel, 's 16-dikban ismét egy Frantzia tiszt, által jöttek a' Szövetségesekhez. A' *Zweybrückennél* álló Bavarusokhoz 1800 nemzeti testörzők jöttek által Jun. 18-dikán. Béfelé az ország belső részeire is nagyon szökik a' Frantzia katonaság. Az általjövő tisztek' száma naponként nevededik. A' Szövetséges ármádák a' Rénus mejjékein mind megmozdultak előfelé.

A' két Csaszári Udvarok még *Heidelbergában* vannak szálláson. Felséges *Urunk* ő Cs. K. Felségével van ugyan ott *Ferdinandus* Korona örökös ő Csász. Fő Hertzegsége is. Ugy látszik, hogy hosszabb időre határoztatva van a' Felséges Császároknak itt való maradása. *Heidelbergá*, a' maga vendégeihez képpent, *Austriai*, *Orosz*, és Szövetséges hadiszállások nevezete alatt lévő részekre osztatott - fel.

Junius' 24 -ik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 458 forintot Váltótzedulában. Egy Császár aranyért 20 forintot 57 krt.

Rendkívül való Toldalék.

A' Magyar Kurir 51-dik darabjához.

Kötések.

A' Bétsi, Petersburgi, és Berlini Udvarok között a' Warschauer Nagy Hertzegséget illető változásokra nézve, Bétsben Május 3-dikán Kötések készültek-meg, melyek annak 8-dikán ratifikáltattak, 's 9-dikén egymásközött ki is tseréltettek. Két ilyen Kötés készült; az egygyik *Austria* és az *Orosz Birodalom*, a' másik az *Orosz Birodalom* és *Prussia* között. Az első t. i. az *Austria* és az *Orosz Birodalom* között való, melynek megkésztésére Hertzeg *Metternich* és most Hertzeg (akkor Gróf) *Rasoumowszky* voltak Fejedelmeiktől kineveztetve, 41 cikkelyekből áll, 's velősen a' következőket foglalja magában: —

Az *Orosz Birodalom* általengedi *Austria*nak az ettől a' Bétsi Kötés szerént 1819-ben elszakasztatott, *Zloczowi*, *Brzezani*, *Tarnopoli*, és *Zalesziki* kerületeknek distriktusait. A' határok úgy állittatnak vissza ezen részen, mint az 1809-béli Kötés előtt voltak. — A' *Wiliczki Só-aknák*at is hasonló módon minden hozzájuk tartozó vidékekkel, tulajdonosi, és Fejedelmi jussokkal egyetemben, birni fogva ő Cs. K. Felsége. — *Zavichestől* fogva a' *Bug* vizéig megmarad a' Bétsi Kötés által 1809-ben a' szárazon meghatározott határlinéa, némely igazításokat kivéven. — *Krakau* városa a' maga vidékével egyetemben, úgy, a' mint az *Austria*, *Orosz Birodalom* és *Prussia* között való közönséges Kötés által szorosabban meghatározott, szabadnak és függetlennak lenni, nyilatkoztatik. — A' *Warschauer* Nagy Hertzegség; azon részen kívül, mellyekről a' jelenlévő 's a' Prusszával való Kötésekben más rendeletek tettek; az *Orosz Birodalom*hoz tsatoltatik, azzal a' maga Constitutziója által meg-

másolhatatlan módon össze köttetik, 's örökre az ő Orosz Császári Felsége, Örökösök, 's Maradékaik tulajdonnyok marad; magános Administrátziót kap; 's belső kiterjedésének nagysága az *Orosz Császár*' tettésétől fog függeni, kinek egyéb titulusaihoz járul ez is: *Czár, Lengyel Ország Királya*. — Az alkúvó Felséges Hatalmasságok alá tartozó *Lengyel* alattvalók, oly Képviselei és Nemzeti elintéztetést kapnak, melly megégygyezik azon politikai állapottal, mellyet kiki a' három Országlószékek között, nekik engedni, hasznosnak és illendőnek fog találni. — Azoknak a' tartományoknak és kerületeknek földes birtokosai és lakosai, a' kik ezen Kötéshezképpent új fő Uralkodás alá esnek, hat esztendőig birnak azzal a' szabadsággal, hogy kivándorolhassanak 's ezen idő alatt a' magok ingó és ingatlan tulajdonaikról rendeléseket tehessenek. — Minden lakosokra nézve telyes és közönséges botsánat (*amnestia*) adattassék, 's a' *Lengyel* országban előfordult politikai 's polgári, vagy katonai tekintetben történt tselekedetekben való részesülésért, akár melly időpontban törtétek is azok, senki elő ne vétetessék. Minden ezen tekintetben elintéztetett processusok és vizsgálódások úgy tartattassanak, mint nem történt dolgok; a' Sequestrumok és foglalások töröltessenek-el; ez az utolsó tsak azon esetben ne történyék-meg, ha a' már kiadott Edictumok 's legalsó ítélőszékektől kijött ítéletek már egészen bétöltettek, és semmi azután történetek által el nem töröltettek. — Közös alattvalók ennekutánna tsak birtokra és tulajdonra nézve esmértetnek lenni. — Minden lakos, a' ki nem tsak az egygyik Fejedelem alá tartozó országban fog tulajdont birni, ezen Kötésnek ratifikáltatásától fogva szám-

lálván esztendő alatt irásban való nyilatkoztatást tartozik azon tartományban, a' hol ennekutánna mint lakos megmaradni akar, a' hozzá legközelebb lejendő polgári tiszti karhoz beadni, melly által alattvalójává leszen azon Fejedelemnek, kinek Státusaiban a' maga lakását választotta. A' még gondviselés (kurátorság) alatt lévő személyekért az ő Kurátoraik tartoznak megtenni ezt a' nyilatkoztatást. Ha valamely lakos ezt a' nyilatkoztatást megtenni elműlatja, azon Fejedelem alattvalójának lenni tartatik, a' melyiknek Státusaiban utóbb-szor lakott. Mindazonáltal még ezen nyilatkoztatásnak megtétele után is által mehet az ilyen közös lakos még 8 esztendők alatt más Fejedelemnek országába, ha új nyilatkoztatást teszen, melynek azon Hatalmasság' engedelmé, a' kinek országába menni akar, melléje leszen tétetve. Az olyan közös tulajdonos, a' ki megtette ezen nyilatkoztatást, eladhatja a' maga azon tartományban lévő jószágait, a' melyben mint alattvaló lakni nem akar. A' közös tulajdonosnak vagy megbizott emberinek szabadságában áll egygyik birtokából a' másikba által járni, a' melyre mind két Országlószékektől tiszteletben tartatandó passust kap. A' határnok-lakosok' kereskedése semmi akadályok által nem fog gátoltatni. —

A' régi Lengyel ország kerületében (mint az 1772 - dik esztendőben volt ez az ország) találtató minden folyó vizeken és kanálisokon; ezeknek egész torkokig, felfelé és aláfelé, oly módon szabad legyen a' hajózás, hogy azon Lengyel tartományokból való lakosok között, mellyek az Austriai vagy Orosz Országlás alá tartoznak, ez a' hajózás egynek is meg ne tiltattathassék. Így kell érteni a' dolgot azon folyóvizekre nézve is, a' mellyek még hajókázhatókká nem tétetettek, de ezután azzá tétetethetnek, és a' melly kanálisok ezután megnyittathatnak. Tsak egyféle hajóvámot lehet venni, t. i. azt, melly a' hajóknak

belső üregekhez, vagy a' hajóknak kimérettetésekhez 's a' teréhnek nehézségéhez képpest meghatározatik. Ez a' vám mértékletesen határozatassék-meg, 's egyedűltsak a' vizeknek és kanálisoknak hajókázható állapotjokban való megtartatásokra fordittassék; 's közönséges egyetértés nélkül meg se változtattassék. Az ezen tekintetben kineveztetendő biztosoknak javallásaik, ezen Kötésnek ratifikáltatása után legfeljebb is hat hónapok alatt, vitettesenek tökéletességre, visgáltassanak 's erőssittessenek-meg. A' *Brodybol* O d e s s a felé menő 's onnét vissza felé jövő úton való kereskedésnek állapotjára nézve, a' szállításbéli kereskedésnek, a' régi Lengyel országnak minden részeiben teljes szabadság engedtetik; az innen bėjövő vámfizetéseknek igen keveseknek kell lenniük. — Az ezen tartományokban folyó, kimenő bėjövő kereskedésnek könnyebbitése végett hasonlóképpen biztosok neveztesnek-ki, kik a' most fennálló kereskedésbéli rendelkezéseket és vámlaistromokat megvisgálják, 's a' vámházaknál találtató minden visszaéléseknek és terhelteéseknek elhárittatására, javallásokat tegyenek. —

Azon adósságnak megfordittatására, mellyet az *Austriai* Császár 1797 a' Lengyel Királyért és Lengyel Respublikaért magára válalt, 's a' mellyek az ő hátralévő és folyó interestekkel egyetemben még mind ő rajta feküsznek, fizet a' *Warschaui* Országlószék az *Orosz* Császár' kezessége alatt a' Bétsi Udvarnak, négy millio Lengyel forintokat: a' mellyekért Austria minden kívánságairól lemond, a' mellyek azon költsön summákat vagy adósságokat illetik, a' mellyek vagy valósággal az általengedett tartományokhoz köttettek, avvagy azokra előre feljegyeztettek. A' mondott 4 millió Lengyel forintokat pengő pénzben fizeti-le a' *Warschaui* Hertzegség' ura az *Austriai* Császári kintstárnak, 8 egyenlő, esztendőnként való részekben, 500,000

Lengyel forintoként. A' fizetés' első időpontja tétetik az 1816-dik esztendő Juniusának 12-dik (ó - szerént 24 - dik) napjára, az utolsó pedig az 1824-dik esztendőnek ugyan azon napjára. A' hadakozás miatt kivantató iparkodásokra nézve mindazáltal olyan egygyezés tétetik, hogy ha a' békeség a' fizetésnek első időpontjáig megkészülni nem találna, a' fizetés elhalasztatik, 's a' békeségnek rátifikáltatása után csak 6 hónapok múlva kezdődik - el, 's a' több rátáknak fizettetése is mind hat-hat hónapokkal halasztatik tovább. — Az Austriai Császár kötelezi magát azon új adósságok kilentzed részének általvételére, a' mellyek a' Warschauer Hertzegség' felállittatásától fogva tétettek: de a' mellyért ezen Hertzegségnek *Activ* - kivánságaiból is ugyan ezen mértékben részesül a' Bétsi Udvar. — Haladék nélkül egy biztosságnak kell kineveztetni, annak meghatározatása végett, 1)ször, hogy mitsoda kivánságai vannak a' Warschauer Hertzegségnek a' külső Ország-lószékekhez, 2)ször, hogy mitsoda költsönösen való kivánságaik vannak a' Felséges alkúvó Részeknek, 3)ször, hogy mitsoda *liquid* (tisza) kivánságaik legyenek az alattvalóknak az Ország-lószékekhez? —

Minden Diplómák, Plánumok, Map-pák, és Titulusok, a' mellyek egygyik vagy másik alkúvó Résznek archivumában találtatnak, adattassanak költsönösen által annak a' Hatalmasságnak, a' mellyiknek birtokait azok illetik. Azon esetben, ha valamely Diploma mind a' két részt illetné, tartsa-meg ugyan azt, a' mellyiknél most találtatik, de köteleztessék annak vidimáltatott és legalizáltatott mássát, a' másikat részszel közleni. — Az Administrátziót illető Akták osztattassanak-el, 's mindenik alkúvó Résznek adattassanak által azok, mellyek annak Státusait illetik. —

Egy haladék nélkül kineveztetendő Katona és polgári személyekből álló biztosság készítsen egy rajzolatot, (mappát) az új határról; ezt írja-le a' helyek mi-

némüségére szerént, a' határoszlopokat állíttassa fel, 's minden kinyúló szegleteket oly módon jegyeltessen-ki, hogy semmi esetben legkisebb kételkedés, ellenmondás, 's bizontalankodás ne támadhasson, ha a' valamely történetből elromlandó jegyet helyre kell állítani. — Megégygyeztek a' két alkúvó Részek, hogy az 500,000 mázsa sónak felvásároltatását illető *Contractus* 5 esztendőig mindeniket kötelezze, 's azután is megújittathassék azon feltételek alatt, mellyekben egymással megfognak egygyezni. —

Az ő Austriai Császári Felsége alá visszatérő tartományoknak általadaltatása a' jelenvaló Kötés Diplomájának költsönös kiteréltetésétől fogva számlálván, hat hetek alatt mennyen véghez.

Ó Csász. Kir. Felsége méltóztatott a' *Nápoly* ellen való táborozásnak illy ditsőséges végződése után, e' folyó Junius 5-dikén költ határozása által az ezen országnak elfoglalására fordított ármádának, melly az ő vitézsége, fenyitektartása és állhatossága által magát ily nagyon megkülömböztette, a' maga Felséges estökélletes megelegetését és köszönetét kegyelmesen tudtára adadni, 's annak számára az itt következő jutalmakat rendelni: —

A' Lovasság' Generálissa Báro *Frimont* és F. L. Báró *Bianchi* érdemeiknek megjutalmaztatásául, az elsőnek a' *Leopold* Rend nagy keresztjét, a' másodiknak pedig az ő fizetése mellé esztendőnként holt napjáig, Váltóban, a' Camara fundusából, 10,000 forintokat oly határozással, hogy fele ezen summának, az ő halála után a' feleségére is által mennyen, adni kegyelmesen méltóztatott ő Csász. Kir. Felsége.

(A' többi következik).

Pápa ő Szentsége 7-dikben szerentsősen vissza érkezett *Rómába*, és nagy örvendezések között ment-bé oda.